

Posudek vedoucího bakalářské práce na téma:

Využití a vliv výtvarné výchovy na rozvoj mentálních a sociálních dovedností, vědomostí a návyků dětí s diagnosou autismu.

Autor práce: Jitka Bejšovcová

3.ročník, bakalářské kombinované studium, obor vychovatelství

Vedoucí práce: MgA. Jan Pfeiffer

Autorka pojala svou bakalářskou práci jako případovou studii tří žáků s diagnózou autistického spektra (PAS) se střední až těžkou retardací (SMR aTMR). S žáky dlouhodobě pracuje a bylo tak možné studii rozložit na delší časový úsek. Cílem případové studie bylo zjistit, je-li možné ovlivnit, rozvinout pomocí výtvarných technik dovednosti, vědomostí a návyky u třech žáků ve vybrané skupině. Ke každému z žáků autorka přistupovala individuálně, avšak společným klíčem bylo budování sociálních dovedností, neboť všichni tři žáci mají obtíže v kontaktu s ostatními spolužáky a s udržení pozornosti. Proto autorka zvolila především výtvarné techniky kolektivní, tak, aby vzájemná spolupráce omezila úzkost, která přetrvávala, a upevňovat rovněž důvěru k pedagogovi. Autorka si je vědoma, že k jednotlivým výtvarným aktivitám je potřeba se vracet, pokud nebyly takzvaně splněny napoprvé, neboť u žáků s PAS je potřeba očekávat prodlevu mezi zadáním, pochopením a provedením. Stává se, že napoprvé žák zadání nenaplní, avšak po časové pauze jej zdárně dokončí.

Autorka rozdělila svou případovou studii na tři části: přípravu, realizaci, závěr a zpětnou vazbu. Při zpětné vazbě dávala autorka především důraz na osobnostní rozvoj, dovednosti a návyky žáků. Pro výtvarnou řadu autorka vycházela z toho, aby v jednotlivých úkolech, zadáních byl kladen důraz na zapojení, rozvoj paměti, poznání, myšlení a hodnocení. Témata vybírala tak, aby byla jak figurativní tak symbolická. Důležitým bodem, na který autorka kladla důraz, bylo sebeovládání žáků během výtvarných činností, které jim nebyli jednoznačně příjemné - především se jednalo o ochotu spolupracovat v rámci kolektivní tvorby. Autorka si rovněž uvědomovala důležitost prostředí, ve kterém tvorba probíhala, všímala si rozdílných reakcí žáků a chuti spolupracovat podle podmínek, ve kterých se nacházeli.

V teoretické části práce se autorka zabývá tématem případové studie, rovněž popisuje charakteristiku respondentů, žáků, jejich diagnózu a rodinou anamnézu. Dále definuje dětský autismus od středního až po těžkou retardaci. Teoretická práce je doplněna o výčet rámcového vzdělávacího programů pro základní školy speciální díl I.II, - jednotlivé vzdělávací plány žáků v oblasti výtvarné výchovy a klíčových kompetencí. Rovněž popisuje metody práce s žáky, etické zásady. V pedagogické části práce je uvedena příprava, dokumentace jednotlivých výtvarných aktivit s obrazovou přílohou. Jednotlivé činnosti autorka fázovala tak, aby zde byl dostatečný časový rozestup pro zaznamenání rozvoje, či stagnace žáků. Autorka vědomě pracovala a hledala míru omezení prostředků, šablon, předloh pro tvorbu, tak, aby nedocházelo k pouhé nápodobě, naopak, aby osobní invence a fantazie byla tímto stimulována. Před každým zadáním probíhala náležitě dlouhá příprava a seznámení s tématem, tak aby se žáci v průběhu práce co nejvíc orientovali. K tomu, aby měli žáci dostatečnou slovní zásobu autorka používala piktogramy s novými výrazy, procesuální schémata a jiné techniky k tomuto určené.

Celkově práci hodnotím skrze dlouhodobou pedagogickou praxi autorky, která ji vede k důslednému přístupu ve všech fázích své práce. Současně kladně hodnotím snahu hledat cesty jak své žáky dle jejich potřeb vést k samostatnému prožívání do míry jaká je možná vzhledem k jejich individuální předpokladům. Autorka sama hodnotí výsledky výzkumu jako kladné, nabývá přesvědčení, že výtvarná výchova v konkrétních případech žáků vedla ke zklidnění a schopnosti větší interakce se svým okolím.

Práci doporučuji k obhajobě.

MgA. Jan Pfeiffer